

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Obec Brehy**, IČO: 35 659 599, PSČ: 968 01, proti žalovanému **Katastrálnemu úradu v Banskej Bystrici**, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica, v konaní o určenie vlastníckeho práva konajúc o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

r o z h o d o l :

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci **j e d ô v o d n ý**.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobou podanou na Okresný súd Banská Bystrica dňa 26.08.2010 sa žalobca domáhal, aby súd podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) konal a rozhodol, že zrušuje platnosť operátu katastrálneho územia B., vyhlásenú k 01.01.1987 a vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k. ú. B., vedené na listoch vlastníctva Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici, Správa katastra Žarnovica č. X. a X. na Mesto Nová Baňa a tieto zaevidovať na Obec Brehy.

Okresný súd v Banskej Bystrici prípisom zo dňa 18.11.2010 odstúpil predmetný spis 7C/155/2010 vedený na OS Banská Bystrica podľa § 105 ods. 1 OSP a § 88 ods. 1 písm. h/ OSP na Okresný súd Žiar nad Hronom.

Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 02.12.2010, č. k. 4C/265/2010-61 vec podľa § 11 ods. 1 a § 246 ods. 1 a § 250d ods. 2 OSP postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, keď dospel k záveru, že v danej veci ide o rozhodovanie o žalobe o zrušenie platnosti operátu evidencie nehnuteľností katastrálneho územia B. vyhláseného k 01.01.1987.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 104a ods. 3 OSP s postúpením veci nesúhlasil a podaním zo dňa 29.04.2011 spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie s tým, že má za to, že krajský súd nie je vecne a miestne príslušný vo veci konať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26.05.2011 sp. zn. 8Nds/3/2011 vyslovil, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci je dôvodný, nakoľko podľa obsahu podania žalobcu sa tento domáha určenia vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c/ OSP z dôvodu, že nie je právoplatný operát katastrálneho územia B., vyhlásený k 01.01.1987, a že vlastníctvo k nehnuteľnostiam v k. ú. B., vedené na listoch vlastníctva Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici, Správa katastra Žarnovica č. X. a X. má byť určené v prospech obce Brehy. Podľa obsahu žaloby, a to najmä žalobného petitu (ktorý však nie je formulovaný žalobcom presne) sa však žalobca nedomáha preskúmania žiadneho rozhodnutia správneho orgánu, ale sa domáha určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

Vychádzajúc z uvedeného ako aj z ustanovenia § 43 a § 79 OSP musí najprv okresný súd odstrániť vady podania postupom podľa § 43 OSP a až potom vo veci skúmať vecnú a miestnu príslušnosť na konanie v danej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožniac sa s názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici mal taktiež za to, že Okresný súd Žiar nad Hronom vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici postúpil predčasne a bez toho, aby jednoznačne ustálil predmet súdneho sporu.

Po vrátení veci z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Krajský súd v Banskej Bystrici prípisom z 15.06.2011 vrátil spis Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalší postup.

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“) uznesením z 07.07.2011, č. k. 4C/161/2011-79 vyzval žalobcu na doplnenie návrhu o určitý a zrozumiteľný petit.

Žalobca po poučení zo strany okresného súdu podaním zo 07.09.2011 došlým okresnému súdu 12.09.2011, ktoré označil ako „*návrh na určenie neplatnosti zmeny katastrálnych hraníc katastrálneho územia B., T. B., O. a N. B. vykonanej Krajskou správou geodézie a kartografie v Banskej Bystrici k 01.01.1987*“ žiadal vydať rozsudok, ktorým by súd rozhodol, že zmena hraníc katastrálneho územia B., T. B., O. a N. B. vykonaná na podnet Krajskej správy geodézie a kartografie v Banskej Bystrici k 01.01.1987 v rámci technicko-hospodárskeho mapovania a vyhlásenia nového operátu evidencie nehnuteľností k 01.01.1987

na základe tohto technicko-hospodárskeho mapovania je neplatná, že právny stav usporiadania katastrálnych území B., T. B., O. a N. B. k 31.12.1986 naďalej trvá, a že žalovaný je povinný vyznačiť záznamom do katastra nehnuteľností právny stav usporiadania katastrálnych území B., T. B., O. a N. B., ktorý platil k 31.12.1986; zároveň uplatnil náhradu trov konania.

Na to Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením z 19.12.2012, č. k. 4C/101/2011–103 opätovne vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť a postúpil vec Krajskému súdu v Banskej Bystrici majúc za to, že žalobca sa svojím podaním v tomto štádiu konania nedomáha určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ale zmeny rozhodnutia a postupov správneho orgánu.

Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 02.02.2012 znova predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a rozhodnutie podľa § 104a ods. 3 OSP s poukazom na ustanovenie § 244 ods. 1 OSP s tým, že žalobca sa domáha o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam katastrálneho územia B. a navrhol, aby sa v predmetnej veci konalo a rozhodlo v zmysle § 80 písm. c/ OSP a ďalej v podaní žiada súd, aby rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, ktorým je „Vyhlásenie Krajskej správy geodézie a kartografie v Banskej Bystrici o platnosti nového operátu katastrálneho územia B., ku dňu 01.01.1987“ a tiež žiada, aby uložil Katastrálnemu úradu v Banskej Bystrici, Správe katastra Žarnovica zmenu práv k nehnuteľnostiam vyplývajúcim z bodu 1. Tohto rozhodnutia zapísať do katastra Obce Brehy záznamom. A majetok evidovaný na LV č. X. a LV č. X. katastra Obce Brehy., vedený ako vlastníctvo Mesta Nová Baňa opraviť záznamom - preevidovať na Obec Brehy.

Nesúhlas s prenesením vecnej príslušnosti a postúpením veci krajský súd odôvodnil tým, že žalobca nežiada súd o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na rozhodovanie o vecnej príslušnosti (§ 246c veta prvá OSP a § 104a ods. 3 OSP) po prejedaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci je dôvodný.

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

Súdy v správnom súdnictve rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej správy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy a o opatreniach na vynútenie plnenia svojich rozhodnutí postupom uvedeným v § 250b a 250u (§ 244 ods. 4 OSP).

Súdy v správnom súdnictve konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy a o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov. Vo volebných veciach a vo veciach registrácie politických strán a politických hnutí konajú a rozhodujú súdy podľa ustanovení tejto časti v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi (§ 244 ods. 5 OSP).

Konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia (§ 11 ods. 1 OSP).

V správnom súdnictve na preskúmanie rozhodnutí a postupu sú vecne príslušné krajské súdy, ak zákon neustanovuje inak (§ 246 ods. 1 OSP).

Podľa obsahu podaní žalobcu a pripojeného spisového materiálu je zrejmé, že žalobca – obec Brehy sa cca od roku 1997 domáha zmeny katastrálnej hranice obce, ktorá bola vykonaná v rámci technicko-hospodárskeho mapovania v roku 1987. Od 01.01.1996 – je Mesto Nová Baňa - časť Brehy rozdelené na Mesto Nová Baňa a Obec Brehy, uznesením vlády Slovenskej republiky č. 959, zo dňa 19.12.1995, pričom bolo uložené prednostovi Okresného úradu v Žiari nad Hronom zabezpečiť vykonanie zmeny územia obcí, a to vyčlenením územia nových obcí územia rozdeľovanej obce podľa uzatvorených dohôd o usporiadaní majetkových a nehnuteľností. Z pripojených listín je zrejmé, že žalobca, keďže mu nie je známe, že prednosta Okresného úradu v Žiari nad Hronom v tomto smere konal sa viackrát pokúsil o vykonanie zmeny hraníc, a to návrhom z 11.08.1997 na začatie konania

o určenie a priebehu hranice Obce Brehy a k. ú. B. v zmysle § 52 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení účinnom do 31. decembra 2001 (ďalej len „katastrálny zákon“). Okresný úrad katastrálny odbor v Žarnovici k podaniu žalobcu prijal rozhodnutie č. k. H 1/97 zo 10.07.1998, že návrhu Obce Brehy na zmenu priebehu hranice katastrálneho územia v zmysle § 52 nevyhovuje. Na základe odvolanie žalobcu (§ 56 katastrálneho zákona v znení účinnom do 31.12.2001) Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 29.12.1998 sp. zn. 23S/93/98 rozhodnutie správneho orgánu potvrdil a Generálna prokuratúra podnet žalobcu na podanie mimoriadneho dovolania listom zn. VI Pz 597/99 odložila. Ďalším podaním z 24.05.2004 sa žalobca domáhal vrátenia pôvodného katastrálneho územia B. spred roka 1987 návrhom na začatie konania vo veci usporiadania majetkových vzťahov v zmysle § 1 ods. 1 a § 11 ods. zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a poukazom na § 59 ods. 3 a ods. 4 a § 78 ods. 1 katastrálneho zákona. Správa katastra v Žarnovici rozhodnutím č. k. X 31/2004–92 zo 06.03.2006 „konanie zamietla“ a Katastrálny úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím z 19.10.2006 č. XO 14/2006 tak, že zamietol návrh žalobcu na opravu chyby v katastrálnom operáte podľa § 59 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 katastrálneho zákona. Na základe žaloby žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 07.03.2007, č. k. 23S/249/2006-47 žalobu zamietol s konštatovaním, že opravy údajov v katastri nehnuteľností je možné vykonať za podmienok ustanovených v § 59 katastrálneho zákona a za splnenia podmienky ustanovenej v § 78 katastrálneho zákona, teda ak zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31.12.1992 by nepreukazovali pravdivosť skutočností v nich uvedené. Krajský súd v Banskej Bystrici v tomto rozhodnutí poukázal na to, že k rozdeleniu obcí Brehy a Nová Baňa došlo k 01.01.1996, a preto správa katastra na základe tejto skutočnosti nemôže zmeniť vlastníctvo bez súhlasu účastníkov iba na základe uvedených ustanovení zákona; uviedol, že zápisy tak, ako sú dnes uvedené na príslušných listoch vlastníctva nejavia chyby v zápise, ktoré by si vyžadovali opravu, či už podľa § 59, alebo § 78 katastrálneho zákona. Neprihliadol na námietky žalobcu, že k pochybeniu došlo v rámci novej hospodársko–technickej dokumentácie vykonávanej v katastri obci ešte v rokoch 1975–1987 v rámci vtedy politicky samostatnej Obce Nová Baňa, ktorá pozostávala z pôvodných Obcí Brehy, Nová Baňa a Tekovská Breznica, z dôvodu, že tieto boli predmetom konania v roku 1997 a Krajským súdom v Banskej Bystrici boli posúdené ako nedôvodné a návrh bol zamietnutý. Tento rozsudok krajského súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1Sžo/70/2007 z 15.01.2008 potvrdil s odôvodnením, že Orgány štátnej správy konajúce na úseku konať a rozhodovať v súlade

s katastrálnym zákonom a v zmysle § 3 správneho poriadku v súlade s ostatnými platnými predpismi. V zmysle ustanovení § 59 ods. 1 ani § 78 ods. 1 katastrálneho zákona správne orgány oboch stupňov v danej veci nemohli zrušiť platnosť operátu katastrálneho územia B. vyhlásenú k 01.01.1987 a súčasne nemohli prepísať vlastníctvo z listov vlastníctva č. X. a č. X. z Mesta Nová Baňa na Obec Brehy, pretože takýmto postupom bez vlastníckej listiny by zasiahli do vlastníckych práv Mesta Nová Baňa, ktorým konaním by hrubým spôsobom zasiahli do jeho hmotných práv v rozpore s článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku však tiež uviedol, že sa nemohol zaoberať námietkou žalobcu, že v danej veci v skutočnosti ide o spor a o konanie o hranicu katastrov medzi Mestom Nová Baňa a Obcou Brehy, pretože túto námietku žalobca nevzniesol v žalobe, ale až po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 250b ods. 1 OSP, na ktorú skutočnosť odvolací súd bol povinný zo zákona prihliadnuť.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca sa v minulosti (v r. 1997 a v r. 2004) zatiaľ neúspešne pokúšal dosiahnuť nápravu ním tvrdenej nezákonnosti katastrálnych hraníc obce prostredníctvom správnych orgánov i súdov v správnom súdnictve.

Treba prisvedčiť nesúhlasu Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci v tom, že žalobca nežiada súd o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, pričom v prejednávanej veci žalovaný žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo v súčasnosti možno preskúmať súdom na základe žaloby (§ 247 a nasl. OSP) alebo opravného prostriedku (§ 250l a nasl. OSP), nevydal. K tomu možno dodať, že žalobca sa nedomáha ani ochrany proti nečinnosti správneho orgánu (§ 244 ods. 4 OSP a § 250t OSP) ani ochrany proti nezákonnému zásahu správneho orgánu (§ 244 ods. 5 OSP a § 250v OSP).

Súd v správnom súdnictve nemôže rozhodnúť o určovacej žalobe, ani o žalobe o neplatnosť (rozhodnutia, listiny, či právneho úkonu).

Nakoľko niekedy je obtiažné rozlíšiť, či vec patrí do všeobecného súdnictva alebo do správneho súdnictva, predovšetkým okresný súd, ak podanie účastníka nie je celkom jasné, musí v súlade s ustanovením § 43 OSP vždy odstrániť vady tohto podania tak, aby bolo zrejmé nad akúkoľvek pochybnosť, čo je predmetom konania (sporu). Len ak vec nesporne spadá pod správne súdnictvo, treba ju bezodkladne uznesením postúpiť súdu vecne a miestne príslušnému v správnom súdnictve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojej už rozsiahlej judikatúre viackrát vyjadril k otázkam náležitostí žalobného návrhu (petitu) a okrem iného uviedol, že petit žalobného návrhu vytyčuje nielen rámec konania pred súdom, t. j. vymedzuje práva a im zodpovedajúce povinnosti, o ktorých má byť rozhodnuté, ale súčasne podmieňuje aj spôsob, ako o nich má byť rozhodnuté.

Požiadavku, aby zo žaloby bolo známe, čoho sa žalobca domáha, nemožno vykladať tak, že by navrhovateľ (žalobca) bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Navrhovateľ si túto svoju povinnosť splní už tým, že v návrhu (žalobe) presne a jednoznačne označí povinnosť, ktorá má byť odporcovi (žalovanému) uložená rozhodnutím súdu. Pritom žalobu nemožno považovať za neurčitú, ak žalobnému návrhu alebo jeho časti nebude môcť byť vyhovieť preto, že nie je v súlade s hmotným právom alebo ak jednotlivé časti petitu nemôžu popri sebe obstáť, pretože sa vylučujú a pod..

V konaní podľa druhej hlavy a tretej hlavy piatej časti OSP musí žaloba obsahovať konečný návrh výroku o zrušení napadnutého správneho rozhodnutia a vrátení veci žalovanému správneho orgánu.

Súd, na ktorý bol návrh (žaloba) podaný, samozrejme predovšetkým tiež skúma, či vec spadá do právomoci všeobecného súdu alebo či nemá v nej rozhodnúť iný orgán (§ 103 a § 104 ods. 1 OSP). V tomto smere je potrebné rozlišovať medzi verejnoprávnym a súkromnoprávnym charakterom uplatneného nároku.

Kritériom pre rozlíšenie vecí súkromnoprávných a vecí verejnoprávných v činnosti katastrálneho úradu nie iba holý fakt, že vec sa týka vlastníckeho alebo iného vecného práva (potom by totiž bolo možné paušálne a bez bližšieho skúmania označiť ako súkromnoprávnu prevažnú časť agendy katastrálnych úradov, pretože jednou z najvýznamnejších funkcií katastra nehnuteľností je zápis vecných práv k nehnuteľnostiam ako práv nesporne súkromných), ale titul, ktorý vedie k vyznačeniu práva v katastri nehnuteľností a s ním súvisiaca povaha úkonu, ktorým správa katastra vnáša údaje o vecných právach do katastrálneho operátu.

Je nesporné, že s účinnosťou od 01.09.2009 o zmene hranice katastrálneho územia pri rozdelení doterajšieho katastrálneho územia na dve alebo viac katastrálnych území v tej istej obci rozhoduje správa katastra v katastrálnom konaní z vlastného podnetu alebo na návrh dotknutej obce alebo na návrh dotknutej časti obce (§ 58 ods. 1 písm. b/ a ods. 4 katastrálneho zákona).

Zo zhora uvedených kritérií ako aj s ohľadom na konania doteraz vedené katastrálnymi úradmi bolo potrebné danú vec posúdiť.

Okresný súd preto o postúpení veci opätovne rozhodol predčasne bez toho, aby bolo zrejmé nad akúkoľvek pochybnosť, čo je predmetom sporu a do právomoci akého súdu daná vec patrí, resp. či vôbec patrí do právomoci súdu.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci je dôvodný.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o u z n e s e n i u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 03. februára 2012

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková